

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економічної кібернетики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

_____ А. Гудманян

«__» _____ 2018 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Моделювання в управлінні соціально-економічними системами»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма: «Економічна кібернетика»
«Економіка підприємства»
«Міжнародна економіка»

Курс – 1 Семестр – 2

Лекції – 17 Диференційований залік – 2 семестр

Практичні заняття – 34

Самостійна робота – 69

Усього (годин/кредитів ECTS)– 120/4

Домашнє завдання (1) – 2 семестр

Індекс: РМ-6-051/17-1.2

СМЯ НАУ РП 11.01.02-01-2018

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Моделювання в управлінні соціально-
економічними системами»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.02 – 01-2018

Стор. 2 із 17

Робочу програму навчальної дисципліни «Моделювання в управлінні соціально-економічними системами» розроблено на основі освітньої програми та робочого навчального плану № РМ-6-051/17 підготовки фахівців освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 051 «Економіка» спеціалізацій «Економічна кібернетика», «Економіка підприємства», «Міжнародна економіка» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

професор кафедри

економічної кібернетики _____

Н. Касьянова

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 051 «Економіка» та спеціалізації «Економічна кібернетика» – кафедри економічної кібернетики, протокол № 11 від «28» серпня 2017 р.

Завідувач кафедри _____

Т. Олешко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 051 «Економіка» та спеціалізації «Міжнародна економіка» – кафедри економіки повітряного транспорту, протокол № __ від «__» _____ 2018 р.

Завідувач кафедри _____

О. Ареф'єва

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 051 «Економіка» та спеціалізації «Економіка підприємства» – кафедри економіки повітряного транспорту, протокол № __ від «__» _____ 2018 р.

Завідувач кафедри _____

О. Ареф'єва

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № ____ від _____ 2018 р.

Голова НМРР _____

А. Тофанчук

УЗГОДЖЕНО

В.о. декана ФЕБА

_____ С. Петровська

«__» _____ 2018 р.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

Вступ

1.	Пояснювальна записка.....	4
1.1	Заплановані результати.....	4
1.2.	Програма навчальної дисципліни.....	4
2.	Зміст навчальної дисципліни.....	7
2.1.	Структура навчальної дисципліни.....	7
2.2.	Лекційні заняття, їх тематика і обсяг.....	8
2.3.	Практичні заняття, їх тематика і обсяг.....	9
2.4.	Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг.....	9
2.4.1.	Домашнє завдання.....	9
3.	Навчально-методичні матеріали з дисципліни.....	10
3.1.	Методи навчання.....	10
3.2.	Рекомендована література (базова і допоміжна).....	10
3.3.	Інформаційні ресурси в інтернеті.....	11
4.	Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь....	12
4.1.	Методи контролю та схема нарахування балів.....	12

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни», затверджених розпорядженням № 106/роз, від 13 липня 2017 р. та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати

Місце: дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі управління економічними системами та процесами.

Метою викладання навчальної дисципліни є надання фундаментальних теоретичних знань і набуття практичних навичок використання сучасних програмних продуктів для аналізу господарської діяльності підприємств, визначення їх перспектив розвитку при умові ефективного господарювання.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоєння основних принципів аналізу соціально-економічних систем,
- оволодіння інструментарієм постановки задач та побудови економіко-математичних моделей,
- використання методів розв'язування економіко-математичних моделей,
- аналіз результатів моделювання з метою використання і ефективного управління в економіці.

Компетентності, які набуває студент в результаті вивчення навчальної дисципліни:

- здатність формулювати і вирішувати такі задачі управління як підвищення ефективності виробництва на основі методів економіко-математичного моделювання;
- здатність застосовувати методи економіко-математичного моделювання для аналізу економічних процесів;
- здатність використовувати інструментарій та результати економіко-математичного моделювання для прийняття управлінських рішень;
- здатність проводити економіко-математичне моделювання на підприємстві і на основі розроблених моделей, будувати ефективно діючий організаційно-економічний механізм управління економічними системами.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Моделювання в управлінні соціально-економічними системами» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Оптимізаційні методи та моделі», «Економетрика», «Моделювання економіки» та є базою для вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці» та написання дипломної роботи магістра.

1.2. Програма навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме:

Модуль № 1 «Теоретичні аспекти моделювання соціально-економічних систем»

Тема 1. Основні поняття математичного моделювання соціально-економічних систем

Причини і область застосування економіко-математичного моделювання. Необхідність моделювання. Застосування економіко-математичного моделювання для прогнозування.

Основні передумови планування і прогнозування. Специфіка планування. Відносні відмінності між тактичним і стратегічним плануванням. Складові елементи планування і прогнозування.

Соціально-економічні системи, методи їх дослідження і моделювання. Етапи економіко-математичного моделювання економічних систем.

Класифікація методів економіко-математичного моделювання. Економічне програмування.

Тема 2. Методологічні основи оптимального управління економічними системами

Основні властивості і принципи дослідження економічних систем. Економіко-математичне моделювання – методологічна база системного економічного аналізу.

Класифікація економіко-математичних моделей і основні вимоги до них.

Методологічна основа моделювання економічних систем.

Основні поняття моделювання. Екзогенні і ендогенні змінні моделі. Система моделей. Агрегація і дезагрегування рішень за системою моделей. Етапи економіко-математичного моделювання.

Системні аспекти моделювання. Визначення системи. Емерджентність. Властивості систем. Системний аналіз в моделюванні. Параметри системи. Межі і структура системи.

Інформаційні аспекти моделювання. Вимірювання в економіці. Економічна інформація та її використання в моделях. Інформаційна система та інформаційна модель.

Тема 3. Аналіз структури економічних систем. Засоби концептуального аналізу.

Організація і структура системи. Ієрархія системи і розвідувальний аналіз багатовимірних даних. Структури організації. Формування і структуризація цілей організації.

Моделювання структури системи. Системний підхід до аналізу структури управління.

Суть концептуального аналізу. Цілі концептуального аналізу економічних систем.

Особливості концептуального аналізу. Концептуальна модель підприємства. Концептуальний аналіз в методології створення систем.

Основні принципи і методи моделювання економічних систем. Кластерний аналіз і оптимальна класифікація елементів (об'єктів) економічних систем. Взаємні завдання як метод моделювання складних систем.

Методологія пошуку компромісних управлінських рішень: багатоцільова оптимізація. Моделювання економічних систем в умовах невизначеності. Багаторівнева оптимізація складних систем: цільова декомпозиція і узгодження управлінських рішень. Основні принципи алгоритмічного моделювання складних економічних систем.

Тема 4. Методи рішення завдань організації та планування виробництва

Загальний випадок математичної постановки задачі оптимізації. Цільова функція, обмеження, граничні умови. Допустиме рішення. Незбалансовані плани. Оптимальне рішення. Критерій. Класифікація задач оптимізації. Задача про призначення та розподіл робіт. Транспортна задача.

Модель оптимального розподілу ресурсів між об'єктами економічних систем. Дві постановки задачі розподілу ресурсів. Максимізація випуску продукції при заданих ресурсах.

Мінімізація ресурсу при заданому об'ємі випуску продукції. ЕОМ в аналізі незбалансованих задач.

Методи багатометричної оптимізації в процесах планування, управління і прийняття рішення. Суть методу послідовних поступок. Дві постановки задачі багатопараметричної оптимізації. Максимізація об'єму при забезпеченні якості не нижче заданого значення.

Максимізація якості при забезпеченні об'єму не менше заданого.

Моделювання портфеля замовлень виробничої системи. Розподільні оптимізаційні моделі.

Оптимізація стратегії використання устаткування на підприємстві.

Модуль № 2 «Економіко-математичні методи і моделі в управлінні системами»

Тема 5. Статистичні моделі. Моделі систем масового обслуговування

Лінійні моделі множинної регресії. Загальна лінійна економетрична модель

Загальний вид лінійної економетричної моделі, її структура та етапи побудови. Специфікація моделі. Умови застосування методу найменших квадратів. Оцінка параметрів лінійної моделі методом найменших квадратів.

Коректність побудови економетричної моделі і перевірка значущості оцінок параметрів і моделі в цілому. Статистичні критерії перевірки значущості. Стандартні помилки і надійність прогнозу. Довірчі інтервали функції регресії. Стандартизована економетрична модель.

Моделі черг. Класифікація моделей черг. Формули обчислення характеристик моделей черг. Економічний аналіз моделей черг.

Тема 6. Моделювання і виробничі функції

Виробничі функції. Визначення і призначення. Основні вимоги, що пред'являються до виробничих функцій. Основні форми представлення виробничих функцій.

Моделювання науково-технічного прогресу. Методи визначення параметрів виробничих функцій. Мультиплікатор і акселератор.

Інвестиційна функція. Облік ренти в економіко-математичному моделюванні. Моделювання продуктивності праці. Моделі споживання. Ємкість ринку.

Моделювання мікроекономічних процесів. Основні принципи і етапи моделювання попиту і споживання. Функції корисності і споживання. Моделі попиту на перевезення.

Моделі людського капіталу. Моделювання виробничих можливостей. Моделювання структурних зрушень в економіці.

Тема 7. Моделювання економічного розвитку і зростання

Макроекономічні інструменти і моделі зростання. Рівновага економічної системи. Модель чистого обміну. Моделі економіки, що розширюється. Теорії і моделі економічного циклу. Математичні моделі попиту і споживання.

Гравітаційні моделі. Призначення і сфера застосування гравітаційних моделей. Моделі розселення в місті. Моделювання транспортних кореспонденції при заданому розселенні.

Моделювання пропускної спроможності транспортної мережі. Моделі розміщення промисловості. Зовнішньоторговельні гравітаційні моделі.

Тема 8. Елементи математичного моделювання народногосподарських процесів

Статистичні і динамічні моделі. Статичні системи і моделі. Динамічні системи і моделі. Агрегати, заміщення і взаємодоповнення ресурсів. Аналітичні економіко-математичні моделі.

Матричні балансові моделі. Основні відмінності балансових моделей. Балансова модель доходів і витрат населення. Міжгалузевий баланс – методологічна база макромоделювання.

Міжгалузеві балансові моделі в аналізі економічних показників.

Структура і економіко-математична модель міжгалузевого балансу. Коефіцієнти технологічних і повних витрат. Міжгалузеві балансові моделі в аналізі економічних систем.

Динамічна модель оптимального функціонування економічної системи.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Лекції	Практичні заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
1 семестр					
Модуль № 1 «Теоретичні аспекти моделювання соціально-економічних систем»					
1.1	Основні поняття математичного моделювання соціально-економічних систем	10	2	2	6
1.2	Методологічні основи оптимального управління економічними системами	12	2	4	6
1.3	Аналіз структури економічних систем. Засоби концептуального аналізу	12	2	4	6
1.4	Методи рішення завдань організації та планування виробництва	12	2	4	6
1.5	Модульна контрольна робота № 1	8		2	6
Усього за модулем № 1		54	8	16	30
Модуль № 2 «Економіко-математичні методи і моделі в управлінні системами»					
2.1	Статистичні моделі. Моделі систем масового обслуговування	12	2	4	6
2.2	Моделювання і виробничі функції	12	2	4	6
2.3	Моделювання економічного розвитку і зростання	12	2	4	6
2.4	Елементи математичного моделювання народногосподарських процесів	14	3	4	7
2.5	Домашнє завдання	8			8
2.6	Модульна контрольна робота № 2	8		2	6
Усього за модулем № 2		65	9	18	39
Усього за навчальною дисципліною		120	17	34	69

2.2. Лекційні заняття, їх тематика та обсяг

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Лекції	СРС
1 семестр			
Модуль № 1 «Теоретичні аспекти моделювання соціально-економічних систем»			
1.1	Основні поняття математичного моделювання соціально-економічних систем	2	2
1.2	Методологічні основи оптимального управління економічними системами	2	2
1.3	Аналіз структури економічних систем. Засоби концептуального аналізу	2	2
1.4	Методи рішення завдань організації та планування виробництва	2	2
Усього за модулем № 1		8	8
Модуль № 2 «Економіко-математичні методи і моделі в управлінні системами»			
2.1	Статистичні моделі. Моделі систем масового обслуговування	2	2
2.2	Моделювання і виробничі функції	2	2
2.3	Моделювання економічного розвитку і зростання	2	2
2.4	Елементи математичного моделювання народногосподарських процесів	2	2
2.5	Елементи математичного моделювання народногосподарських процесів	1	1
Усього за модулем № 2		9	9
Усього за навчальною дисципліною		17	17

2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Практичні занят.	СРС
1 семестр			
Модуль № 1 «Економіко-математичні методи і моделі в управлінні системами»			
1.1	Методи економіко-математичного моделювання.	2	4
1.2	Класифікація економіко-математичних моделей і основні вимоги до них.	2	2
1.3	Інформаційна система та інформаційна модель	2	2
1.4	Моделювання структури системи.	2	2
1.5	Кластерний аналіз.	2	2
1.6	Модель оптимального розподілу ресурсів між об'єктами економічних систем.	2	2

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Моделювання в управлінні соціально- економічними системами»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.02 – 01-2018
		Стор. 10 із 17	

1.7	Оптимізація стратегії використання устаткування на підприємстві	2	2
1.8	Модульна контрольна робота № 1	2	6
Усього за модулем №1		16	22
Модуль № 2 «Економіко-математичні методи і моделі в управлінні системами»			
2.1	Лінійні моделі множинної регресії. Загальна лінійна економетрична модель	2	2
2.2	Моделі черг. Економічний аналіз моделей черг	2	2
2.3	Методи визначення параметрів виробничих функцій.	2	2
2.4	Функції корисності і споживання. Моделі попиту на перевезення	2	2
2.5	Призначення і сфера застосування гравітаційних моделей.	2	2
2.6	Моделювання пропускнуої спроможності транспортної мережі.	2	2
2.7	Статистичні і динамічні моделі.	2	2
2.8	Структура і економіко-математична модель міжгалузевого балансу	2	2
2.9	Модульна контрольна робота № 2	2	6
Усього за модулем № 2		18	22
Усього за навчальною дисципліною		17	44

2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг

№ пор.	Зміст самостійної роботи студента	Обсяг СРС (годин)
1	2	3
2 семестр		
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	17
2.	Підготовка до практичних занять	32
3.	Виконання та захист домашнього завдання	8
3.	Підготовка до модульної контрольної роботи	12
Усього за навчальною дисципліною		69

2.4.1 Домашнє завдання

В другому семестрі студенти виконують домашнє завдання (ДЗ), відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни в області моделювання соціально-економічних систем.

Виконання ДЗ є важливим етапом у підготовці фахівця зі спеціальності «Економіка».

Конкретна мета ДЗ полягає в засвоєнні основних теоретичних положень створення економічних інформаційних систем, ознайомленні із сучасними підходами до даної проблеми, зі складом і змістом планування виробництва, управління економічними системами на основі принципів оптимізації. При цьому завдання різняться між собою варіантами.

Для успішного виконання ДЗ студент повинен знати поняття й особливості економіко-математичного моделювання на вітчизняних підприємствах, місце і роль економіко-математичного моделювання в системі управління підприємством,

інформаційно-методичне забезпечення економіко-математичного моделювання та **вміти** застосовувати методи економіко-математичного моделювання для аналізу економічних процесів, використовувати інструментарій та результати економіко-математичного моделювання для прийняття управлінських рішень.

Виконання, оформлення та захист ДЗ здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання ДЗ, – до 89 годин самостійної роботи.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Методами навчання дисципліни «Моделювання в управлінні соціально-економічними системами» є способи спільної діяльності й спілкування викладача і студентів, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців зі спеціальності 051 «Економіка».

Залежно від джерела знань, під час навчальних занять, як практичних, так і лекційних, використовуються наступні методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог), наочні (демонстрація, ілюстрація), практичні (рішення задач, ділові ігри).

За характером пізнавальної діяльності, при вивченні дисципліни «Моделювання в управлінні соціально-економічними системами» використовуються: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в структурній діяльності використовуються:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднує словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи студентів;
- методи стимулювання й мотивації навчальної роботи, що об'єднали в собі пізнавальні ігри, навчальні дискусії, моделювання рольових ситуацій, створення ситуацій успіху в навчальній роботі, пред'явлення вимог і метод заохочення;
- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального, тематичного і систематичного контролю.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Бережная Е.В. Математические методы моделирования экономических систем: Учеб. пособие. / Е.В. Бережная, В.И. Бережной. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2006. – 432 с.

3.2.2. Вітлінський В.В. Моделювання економіки: Навч. посібник. / В.В. Вітлінський. – К.: КНЕУ, 2005. – 408 с.

3.2.3. Власов М. П. Моделирование экономических процессов / М.П. Власов, П.Д. Шимко. – Ростов н/Д : Феникс, 2005. – 409 с.

3.2.4. Математические модели трансформационной экономики: уч. пособие / Т.С. Клебанова, Е.В. Раевна, К.А. Стрижиченко, Л.С. Гурьянова, Н.А. Дубровина. – Х.: ИНЖЭК, 2004. – 280с.

3.2.5. Росс С.И. Математическое моделирование и управление национальной экономикой: Учебное пособие. / С.И. Росс. – С б.: СПб ГУ ИТМО, 2006. – 74 с.

3.2.6. Экономико-математические методы и модели: практика применения в курсовых и дипломных работах: учебное пособие / В.В. Христиановский, Т.В. Нескорородева, Ю.Н. Полшков; под ред. В.В. Христиановского – Донецк: ДонНУ, 2012. – 324 с.

Допоміжна література

3.2.7. Ильченко Е.В. Экономико-математические методы: учеб. пособ. для вузов / Е.В. Ильченко. – М.: Финансы и статистика, 2006. – 256 с.

3.2.8. Красс М.С. Математические методы и модели для магистрантов экономики: Математическое программирование и эконометрика; Инфляция и государственный долг; Эколого-экономические системы и др.: учеб. пособ. для вузов / М.С. Красс, Б.П. Чупрынов. – СПб.: Питер, 2006. – 348 с.

3.2.9. Кундышева Е.С. Математическое моделирование в экономике: учеб. пособ. для вузов / Е.С. Кундышева; под ред. Б.А. Сулакова. – изд. 3-е, перераб., испр. – М.: Дашков и К, 2007. – 226 с.

3.2.10. Наконечний С.І. Економетрія: підручник / С.І. Наконечний, Т.О. Терещенко, Т.П. Романюк. – 4-е вид доп. та пероб. – К.: КНЕУ, 2006. – 528 с.

3.2.11. Пелих А.С. Экономико-математические методы и модели в управлении производством / А.С. Пелих, Л.Л. Терехов, Л.А. Терехова. – Ростов н/Д: Феникс, 2005. – 248 с.

3.2.12. Шимко П.Д. Оптимальное управление экономическими системами: Учеб. пособие. / П.Д. Шимко. – СПб.: Бизнес-пресса, 2004. – 240 с.

3.2.13. Экономико-математические методы и модели. Задачник: учебно-практическое пособие для вузов / М.В. Курганова, Р.И. Горбунова, С.И. Макаров; под ред. С.И. Макарова, С.А. Севастьяновой. – М.: КноРус., 2008. – 326 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. AnyLogic User's Manual. XJ Technologies. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.xjtek.com>.

3.3.2. Задачи оптимизации. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uchimatchast.ru/index.php>

3.3.3. R-Studio. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.softportal.com/software-24324-r-studio.html>

3.3.4. Державний комітет статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів.

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Оцінювання окремих видів навчальної роботи студента

2 семестр				
Модуль №1		Модуль №2		Мах кількість балів
Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
Виконання та захист практичних завдань № 1.1-1.8 (36 × 8)	24 (сумарна)	Виконання та захист практичних завдань № 2.1-2.8 (36 × 8)	24 (сумарна)	
Активна робота на лекціях	6	Виконання та захист домашнього завдання	10	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 16 бал.</i>		<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше 20 бал.</i>		
Виконання модульної контрольної роботи № 1	12	Виконання модульної контрольної роботи № 2	12	
Усього за модулем № 1	42	Усього за модулем № 2	46	
Диференційований залік				12
Усього за 2 семестр				100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах					Оцінка за національною шкалою
Виконання та захист практичних завдань	Виконання та захист домашнього завдання	Активна робота на лекціях	Виконання модульної контрольної роботи № 1	Виконання модульної контрольної роботи № 2	
5	11-12	8	11-12	11-12	Відмінно
4	9-10	6	9-10	9-10	Добре

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Моделювання в управлінні соціально- економічними системами»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.02 – 01-2018
		Стор. 14 із 17	

3	7-8	4-5	7-8	7-8	Задовільно
менше 3	менше 7	менше 4	менше 7	менше 7	Незадовільно

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл. 4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкової модульної рейтингової оцінки
в балах оцінці за національною шкалою

Модуль №1	Модуль №2	Оцінка за національною шкалою
38-42	42-46	Відмінно
32-37	35-41	Добре
25-31	28-34	Задовільно
менше 25	менше 28	Незадовільно

4.5. Сума підсумкових модульних рейтингових оцінок дорівнює підсумковій семестровій модульній рейтинговій оцінці, яка перераховується в оцінку за національною шкалою (табл. 4.4).

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової
модульної рейтингової оцінки в балах оцінкам
за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
79-88	Відмінно
66-78	Добре
53-65	Задовільно
менше 53	Незадовільно

Таблиця 4.5

Відповідність залікової рейтингової
оцінки в балах оцінці
за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
12	Відмінно
10	Добре
8	Задовільно
Менше 8	-

4.6. Сума підсумкової семестрової модульної та залікової рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.6).

4.7. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.8. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: 92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е тощо.

4.9. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці.

Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Таблиця 4.6

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміни	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				